

POSTANOWIENIE

Dnia 30 listopada 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Grela

w sprawie ze skargi M. M.
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku
Sądu Okręgowego w K. z dnia 29 marca 2018 r., sygn. akt IV Ca (...)
w sprawie z powództwa M. M.
przeciwko Spółdzielni Budowlano - Mieszkaniowej "(...)"
z siedzibą w K.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 listopada 2020 r.,
na skutek skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia

- 1. odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania;**
- 2. nie obciąża skarżącego kosztami postępowania związanymi z przedmiotową skargą;**
- 3. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w K. na rzecz adwokata M. B. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych, obejmującą należną stawkę podatku od towarów i usług, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącemu z urzędu w niniejszym postępowaniu.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 25 maja 2017 r. Sąd Rejonowy w K. w sprawie z powództwa M. M. przeciwko Spółdzielni Budowlano-Mieszkaniowej „(...)” w K. o zapłatę kwoty 66908,18 zł tytułem odszkodowania za utracony dodatek mieszkaniowy,

nienależnie pobranych opłat czynszowych, nienależnej zapłaty przy zakupie mieszkania z zawyżonym metrażem, oddalił powództwo.

Wyrokiem z 29 marca 2018 r. Sąd Okręgowy w K. w zakresie żądań powoda: zapłaty odszkodowania za utracony dodatek mieszkaniowy w okresie od dnia 1 października 2014 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz zwrotu nienależnie pobranych należności czynszowych w okresie od dnia 10 września 1981 r. do dnia 14 października 1981 r. oraz od dnia 1 października 2013 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. - uchylił wyrok Sądu Rejonowego w punkcie 1 i w tym zakresie pozew odrzucił (pkt 1); oddalił apelację w pozostałej części (pkt 3).

Powód zaskarżył skargą o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia wyrok Sądu Okręgowego w pkt 3, wskazując na naruszenie art. 415 k.c., 6 k.c. oraz 232 k.p.c. Zdaniem skarżącego wyrok Sądu Okręgowego jest niezgodny z art. 415 k.c., 6 k.c. oraz 232 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest nadzwyczajnym środkiem prawnym, którego celem jest uzyskanie prejudykatu umożliwiającego dochodzenie od Skarbu Państwa roszczeń odszkodowawczych za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem wykonywanie władzy publicznej.

Zgodnie z art. 424⁹ k.p.c. Sąd Najwyższy odmawia przyjęcia do rozpoznania skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, jeżeli jest oczywiście bezzasadna. Oczywiście bezzasadność skargi powinna być oceniana w powiązaniu z jej celem, którym jest uzyskanie odszkodowania od Skarbu Państwa z tytułu wydania niezgodnego z prawem orzeczenia sądu (art. 417¹ § 2 k.c.).

Utrwalone orzecznictwo Sądu Najwyższego wskazuje, że niezgodnym z prawem w rozumieniu art. 424¹ § 1 k.p.c. w zw. z art. 417¹ § 2 k.c. jest tylko takie orzeczenie, którego nieprawidłowość jest rażąca, ma charakter kwalifikowany, elementarny i oczywisty (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 19 kwietnia 2018 r., V CNP 50/17, niepubl., z 26 kwietnia 2018 r., IV CNP 53/17, niepubl.). Orzeczenie powinno być sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć albo wydane

w wyniku szczególnie rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z 31 marca 2006 r., IV CNP 25/05, OSNC 2007/1/17; z 7 lipca 2006 r., I CNP 33/06, OSNC 2007/2/35; z 3 czerwca 2009 r., IV CNP 18/09, niepubl.; postanowienie Sądu Najwyższego z 19 kwietnia 2018 r., V CNP 50/17, niepubl.). Podstawą uwzględnienia skargi jest stwierdzona wadliwość orzeczenia, która ma charakter zasadniczy i ewidentny. Bezprawność judykacyjną w rozumieniu art. 424¹ § 1 k.p.c., definiuje się w sposób autonomiczny - węższy od bezprawności w rozumieniu przepisów o odpowiedzialności odszkodowawczej w prawie materialnym, z uwzględnieniem specyfiki sądowego stosowania prawa, istoty władzy sądowniczej i niezawisłości sędziowskiej (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z 17 maja 2006 r., I CNP 14/06, niepubl.; z 28 marca 2007 r., II CNP 124/06, niepubl.; z 3 czerwca 2009 r., IV CNP 116/08, niepubl.; z 19 kwietnia 2018 r., V CNP 50/17, niepubl.).

Oczywiście bezzasadna, w rozumieniu powyższego przepisu, jest skarga, której zarzuty nie wskazują na opisane wyżej, kwalifikowane naruszenie prawa.

Taka sytuacja występuje w rozpoznawanej skardze. Nie tylko bowiem nie można w jej zarzutach dopatrzyć się kwalifikowanego naruszenia przez Sąd drugiej instancji art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c., lecz w ogóle brak podstaw do przyjęcia, że doszło do naruszenia tych przepisów w sposób wskazany przez skarżącego. Oczywiście bezzasadny jest zarzut skarżącego, że Sąd Okręgowy dopuścił się naruszenia art. 6 k.c. w zw. art. 232 k.p.c., przez uznanie, że powód nie sprostął obowiązkowi wykazania zasadności swego roszczenia. Po pierwsze, art. 232 zd. 1 k.p.c. nie jest przepisem określającym czy strona sprostала obowiązkowi wykazania zasadności swojego roszczenia, lecz źródłem ustawowego obowiązku stron wskazywania dowodów. Sąd nie mógł więc naruszyć tego przepisu będącego źródłem obowiązku stron, uznając, że powód był obowiązany wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzi skutki prawne. Artykuł 6 k.c. także nie jest przepisem, który można naruszyć uznając, iż strona nie sprostала obowiązkowi wykazania zasadności swojego roszczenia. Przepis ten traktuje o rozkładzie ciężaru dowodu w sensie materialnoprawnym i wskazuje, kogo obciążają skutki nieudowodnienia istotnego faktu. Formułuje on zasadę rozkładu ciężaru dowodu, a zatem do materii objętej jego dyspozycją nie należy to, czy strona wywiązała się

ze swego obowiązku udowodnienia faktów, z których wywodzi skutki prawne, gdyż ten aspekt pozostaje już w domenie przepisów postępowania. Innymi słowy, przytoczenie jako podstawy kasacyjnej zarzutu naruszenia przez Sąd odwoławczy art. 6 k.c. nie może być skutecznie uzasadniane zarzutem naruszenia swobodnej oceny dowodów czy zarzutem uchybienia przez stronę obowiązkowi, bezspornie spoczywającemu na niej z mocy tego przepisu (por. wyrok Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2000 r., V CKN 65/00, niepubl.; wyrok Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2000 r., V CKN 64/00, OSNC 2000/12/232; wyrok Sądu Najwyższego z 16 maja 2003 r., I CKN 382/01, niepubl.). Kwestionowanie prawidłowości uznania przez sąd, że przeprowadzone dowody nie są wystarczające do przyjęcia za udowodnione okoliczności, których ciężar udowodnienia spoczywał na jednej ze stron, może nastąpić w drodze zarzutu naruszenia odpowiednich przepisów prawa procesowego, nie zaś art. 6 k.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z 29 kwietnia 2011 r., I CSK 517/10). Trzeba wskazać, że w istocie skarżący kwestionuje w niniejszej sprawie ustalony przez Sąd Okręgowy stan faktyczny, który w jego ocenie jest błędny, mimo że w trakcie niniejszego postępowania Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 424⁴ zd. 2 k.p.c.). Niemniej o naruszeniu art. 6 k.c. przez Sąd meriti nie może być mowy, gdyż w sprawie nie doszło do błędnego przerzucenia ciężaru dowodu ze strony pozwanej na powodową. W myśl ogólnych zasad na powodzie spoczywa obowiązek udowodnienia faktów uzasadniających jego roszczenie, a na stronie pozwanej obowiązek udowodnienia okoliczności uzasadniających jej wniosek o oddalenie powództwa (por. wyroki Sądu Najwyższego: z 3 października 1969 r., II PR 313/69, OSNCP 1979, nr 9, poz. 147 i z 20 kwietnia 1982 r., I CR 79/82, niepubl.). O tym co strona powinna udowodnić w konkretnym procesie decyduje przede wszystkim przedmiot sporu, prawo materialne regulujące określone stosunki prawne oraz prawo procesowe normujące zasady postępowania dowodowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z 17 czerwca 2009 r., IV CSK 71/09, OSP 2014, nr 3, poz. 32).

Skarżący nie wykazał także, że w sprawie doszło do kwalifikowanego naruszenia art. 415 k.c. Uzasadnienie skargi sprowadza się do przedstawienia przebiegu sprawy, przytoczenia treści przepisów i polemiki z ustaleniami Sądu

Okręgowego. Argumenty skarżącego nie są wystarczające do wykazania dokonanego przez Sądy niewłaściwego zastosowania prawa w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 424⁹ k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 102 w związku z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ oraz art. 424¹² k.p.c.

O kosztach pełnomocnika z urzędu powoda orzeczono na podstawie § 8 pkt 5 w zw. z § 16 ust. 5 pkt 2 w zw. z § 3 i § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 18 ze zm.), z uwzględnieniem wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 kwietnia 2020 r. (SK 66/19, Dz.U. z 2020 r., poz. 769), a więc przy zastosowaniu § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.).

jw